

บทความทั่วไป (General Article)

ความพึงพอใจและความเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้รับของการเรียนรู้ไปสู่การสอนอิงผู้เรียน
เป็นศูนย์กลางในรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุศิริพร สิงหนตร^{1*}, วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์², จรวยพร ใจสิทธิ์¹Satisfaction and opinions on learning outcomes towards teaching based on
student-centered in the course of gerontological nursingSiriporn Singhanetr^{1*}, Weeraphan Siririth², Jaruyaporn Jaisit¹¹ Faculty of Nursing, Chiangrai College, Chiangrai Province 57000² President Office, Chiangrai College, Chiangrai Province 57000* Corresponding author, E-mail: siriporn@singhanetr.com

Naresuan Phayao J. 2015;8(1):35-38.

บทคัดย่อ

มุ่งยังการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นศูนย์กลางตามนโยบายกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
วัตถุประสงค์วิจัยคือเพื่อสำรวจความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และระดับผลที่ได้รับด้านความรู้
ความชำนาญ ให้นักศึกษาพยาบาล 139 คนทำแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ตัวบ่งชี้ทั้งสองแสดงให้เห็นการ
สอดคล้องไปด้วยกันและมีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุดเท่ากับ 4.25 และ 4.37 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ผลการเรียนรู้, ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง, นักศึกษาพยาบาล, กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

Abstract

Toward student-centered learning get along with the policy of Thailand Qualification Framework for
Higher Education (TQF: HEd), the research objectives were to survey the satisfaction of learning experience
arrangement and level of mastery outcomes, The self-directed questionnaire rating scale was conducted among
139 nursing students. Both indicators concordantly demonstrated very high average of 4.25 and 4.37,
respectively.

Keywords: learning outcomes, student-centered, nursing student, Thailand qualification framework for higher education

¹ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย จังหวัดเชียงราย 57000, ² สำนักงานอธิการบดี วิทยาลัยเชียงราย จังหวัดเชียงราย 57000
รับต้นฉบับวันที่ 24 กรกฎาคม 2557, รับลงตีพิมพ์วันที่ 5 มีนาคม 2558

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไปสู่สังคมการเรียนรู้ (learning society) คำ/ข้อความแวดล้อมอันช่วยให้เข้าใจความหมายเรียกว่า บริบท (context) ของเป้าหมายการศึกษา เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualification Framework for Higher Education –TQF: HEd) [1] เริ่มต้นบังคับใช้กับหลักสูตรใหม่ปีการศึกษา 2553 และหลักสูตรเก่าปีการศึกษา 2555

คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงรายเปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 หลังจากการดำเนินการครบ 5 ปี และบัณฑิตสำเร็จการศึกษา 4 รุ่น ประกอบกับประเทศไทยมุ่งหน้าไปสู่สังคมผู้สูงอายุ (aging society) จากผู้สูงอายุร้อยละ 12.7 ปีพ.ศ. 2555 เป็นร้อยละ 20 ปีพ.ศ. 2573 [2] การพยาบาลผู้สูงอายุเป็นปัจจัยหนึ่งของการส่งเสริมคุณภาพชีวิต (quality of life) ที่ดี

รายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย มุ่งเน้นเนื้อหาและการปฏิบัติของผู้สูงอายุเกี่ยวกับ แนวคิดและทฤษฎี การเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพ กระบวนการพยาบาลและการดูแลแบบองค์รวม การป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วย การรักษาพยาบาล การมีส่วนร่วมฟื้นฟูสุขภาพ [3] ร่วมกับการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง (student-centered) และการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-learning) [4] กล่าวคือผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และสิ่งแวดล้อม ผ่านหลากหลายกระบวนการเป็นเครื่องมือเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน ด้วยการเสริมสร้างจัดการจัดการเกี่ยวกับบรรยากาศ (การเรียนรู้ด้วยตนเอง) กิจกรรม (อภิปรายกลุ่ม ด้วยวิธีทัศน์และโปรแกรมประยุกต์แบบภาพกับกราฟิก นิทรรศการ) และสถานการณ์ (กรณีศึกษา) เป็นต้น ขณะที่ผู้สอนเป็นผู้ออกแบบ วางแผนการเรียน จัดกิจกรรม และประเมินอันสอดคล้องกับการเรียนรู้ [3]

ที่สำคัญผู้เรียนเป็นผู้เลือกเป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและกิจกรรม หลักปฏิบัติสำคัญของการจัดการคือ หนึ่ง คำนึงความแตกต่างของผู้เรียน สอง ส่งเสริมการนำสิ่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ [5]

ปัจจุบันแผนที่เนื้อหา (content mapping) การเรียนรู้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การนำเสนองานรับมอบหมาย บทเรียนจากกรณีศึกษา ร่วมกับการค้นคว้า ทดลองใช้แนวคิด/เครื่องมือ และการแก้ปัญหา คณะผู้วิจัยมุ่งหมายสำรวจความพึงพอใจของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และระดับผลที่ได้รับด้านความรู้ความชำนาญ

วัสดุและวิธีการ

ผู้เข้าร่วมการศึกษานักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ผู้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุปีการศึกษา 2553 จำนวน 139 คน

ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (questionnaire rating scale) เป็นเครื่องมือ ให้ผู้ตอบทำด้วยตนเอง หัวข้อแบ่งถึงความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประกอบด้วยข้อตกลงการจัดการเรียนการสอน รูปแบบการจัดการเรียนการสอน และรูปแบบการวัดและการประเมินผล สำหรับระดับผลที่ได้รับด้านความรู้ความชำนาญประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ และทักษะการวิเคราะห์กับการสื่อสาร หนึ่ง ความเชื่อมั่นใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.86 และ 0.84 ตามลำดับ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนาและแปลผลความหมายของคะแนนเฉลี่ยได้แก่ คะแนน 4.21 ถึง 5.00 หมายถึงมากที่สุด คะแนน 3.41 ถึง 4.20 หมายถึงมาก คะแนน 2.61 ถึง 3.40 หมายถึงปานกลาง คะแนน 1.81 ถึง 2.60 หมายถึงน้อย และคะแนน 1.00 ถึง 1.80 หมายถึงน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

นักศึกษาพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และระดับผลที่ได้รับด้านความรู้ความชำนาญสูงมาก คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55) และ 4.37 (ค่า

เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48) ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยของทุกตัวบ่งชี้ระดับมากที่สุด ยกเว้นค่าเฉลี่ยข้อตกลงการจัดการเรียนการสอนระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การแจกแจงคะแนนความพึงพอใจกับผลที่ได้รับ

ตัวบ่งชี้ (N=139)	คะแนนเฉลี่ย (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน)
ความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.25* (0.55)
▪ ข้อตกลงการจัดการเรียนการสอน	4.17 (0.67)
▪ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	4.26* (0.73)
▪ รูปแบบการวัดและการประเมินผล	4.27* (0.75)
ระดับผลที่ได้รับด้านความรู้ความชำนาญ	4.37* (0.48)
▪ คุณธรรมจริยธรรม	4.43* (0.51)
▪ ความรู้	4.33* (0.54)
▪ ทักษะทางปัญญา	4.35* (0.56)
▪ ทักษะความสัมพันธ์	4.41* (0.54)
▪ ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร	4.35* (0.53)

* มากที่สุด

วิจารณ์

ข้อตกลงการจัดการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ยต่างระดับต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับตัวบ่งชี้อื่น เนื่องจากข้อตกลงเป็นการร่วมมือร่วมทำแบบสองทาง (two-way collaboration) ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ร่วมกันของทั้งสองฝ่าย ยกตัวอย่าง การมอบหมายงานและการส่งงานตามกำหนด การตั้งคำถามและตอบคำถามแบบปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ขึ้นกับความใส่ใจ ความพร้อม การมีและการให้เวลา ปัจจัยหนึ่งคือแรงจูงใจด้วยคะแนนอันมีผลต่อการสอบ [6]

เหล่านี้เป็นข้อพิจารณาปรับขอบเขตความสนใจ (domain) ของวัตถุประสงค์การศึกษา รวมทั้งกลับทิศทางจากความรู้เป็นตัวตั้ง ตามด้วยทัศนคติและทักษะ เปลี่ยนเป็นทัศนคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบกำหนดเป้าหมายเป็นตัวตั้ง ส่วนความรู้ทักษะเป็นตัวตาม ขึ้นกับความมุ่งหมายเพื่อรู้ (to know) หรือเพื่อทำ (to do) หรือทั้งสองประการ

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนกับรูปแบบการวัดและประเมินผลโดยอิงนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง เสริมสร้างและนำไปสู่การเรียนรู้เป็นบรรยากาศ กิจกรรม และสถานการณ์ผสมผสาน [7] เพื่อให้เกิดทักษะ [8,9] ส่วนความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบข้างต้น เป็นตัวบ่งชี้และเสริมสร้างบรรยากาศนำไปสู่การเรียนรู้แบบกระตือรือร้น และเพิ่มพูนระดับผลที่ได้รับด้านความรู้ความชำนาญ

กระนั้นแต่ละตัวบ่งชี้ย่อยล้วนเป็นตัวบ่งชี้ทางอ้อม (indirect indicator) เพียงสะท้อนปรากฏการณ์แบบกว้าง แต่ละตัวบ่งชี้อาจประกอบด้วยหลายเหตุปัจจัย ดังนั้นเมื่อคะแนนเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ใดต่ำกว่าตัวอื่น หรือต้องการศึกษาสิ่งตรงประเด็นกับเหตุพื้นเดิม จำเป็นต้องไต่สวนเหตุการณ์เชิงลึก (probe) เกี่ยวกับตัวบ่งชี้แต่ละตัว

เอกสารอ้างอิง

1. คณะกรรมการการอุดมศึกษา. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2552. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา; 2552.
2. สำนักสถิติพยากรณ์. สรุปผลที่สำคัญการทำงานของผู้อยู่สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ; 2556.
3. คณะพยาบาลศาสตร์. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. เชียงราย: วิทยาลัยเชียงราย; 2549.
4. ทิศนา ขมมณี. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2551.
5. นวลจิตต์ ชาวศิริพิงค์, เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า, ชัดเจน ไทยแท้. การจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. เอกสารประกอบการสอนชุดฝึกอบรมครู: ประมวลสาระ. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.); 2545.
6. กรกาญจน์ ปานสุวรรณ, ชิดรัตน์ คำบุญ. ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพศศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคิดและความพึงพอใจในการเรียน. วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2551;2:19-28.
7. ศิริวรรณ แซ่เตียว. รายงานการวิจัยเรื่องทัศนคติเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี; 2548
8. นฤชล จรุงเรือง, ปิยธิดา บุญศรีกุล. การศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยใช้รูปแบบชิปปากับพฤติกรรมใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์. รายงานการวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเกื้อการุณย์; 2549.
9. สภาการพยาบาล. มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาการพยาบาลศาสตรบัณฑิตนำไปปฏิบัติในสถาบันการศึกษา. เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารสถาบันการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ: สภาการพยาบาล; 2552.